

РЕШЕНИЕ

№ 28538

гр. София, 15.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 58 състав, в
публично заседание на 16.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Снежанка Кьосева

при участието на секретаря Зорница Димитрова, като разгледа дело номер **13530** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и следващи от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на „Специализирани болници за рехабилитация – Национален комплекс“ ЕАД със седалище и адрес на управление в [населено място], представлявано от П. М. – изпълнителен директор срещу Заповед за налагане на санкции № РД-25-2041/26.11.2025г., издадена от директора на Районна здравноосигурителна каса [населено място] /РЗОК/.

Твърди се, че заповедта е незаконосъобразна, необоснована и немотивирана. Сочи се, че в мотивите ѝ не са обсъдени по същество и в пълнота обясненията и възраженията на лечебното заведение; че е нарушено служебното начало и че мотивите са неясни. Изразява се становище, че правните норми, на които се основава налагането на санкцията не кореспондират с твърдените нарушения, тъй като събраната такса изобщо не се отнася и не касае плащане и/или доплащане от осигуреното лице видове медицинска дейност, която е заплатена или подлежи на заплащане от Националната здравноосигурителна каса /НЗОК/. Обосновава се неправилно приложение на материалния закон. Обяснява се, че лекуващият лекар, издал направлението за хоспитализация сочи само нуждата от рехабилитация в болнични условия, но не отчита природния ресурс във филиалите на „СБР-НК“ ЕАД и наличието на абсолютни и относителни противопоказания във всеки от тях и съответно лекарят няма как да прецизира приема. Тази специфика на лечебното заведение обуславя нуждата от допълнително прецизиране и анализ преди хоспитализацията във филиалите на лечебното заведение. Така се обяснява, че за настаняване на пациенти се изисква заплащане на такса за обработка на документи при планова хоспитализация по клинични пътеки по смисъла на т.5 от §1 от Допълнителните разпоредби на Наредбата за осъществяване правото на

достъп до медицинска помощ, а именно: за обследване дали за съответния пациент не са налични абсолютни и/или относителни противопоказания за настаняване и лечение и ако са налични пациента да се насочи към други филиали на „СБР-НК“ ЕАД или да бъде информиран, че съобразно здравния му статус са налице противопоказания за настаняването му в болницата. Счита се, че по този начин на пациента се спестяват време и пари и тъй като формираната цена касае предварителни дейности до момента на самата хоспитализация не влиза в колизия с постановките за разплащане от НЗОК дейности. Жалбоподателят се позовава и на констатациите на Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ във връзка с извършена проверка, резултатите, от която са обективирани в Констативен протокол № КП-1034/20.10.2025г.. Допълва се, че информация за въведената такса за обработка на документи при планова хоспитализация е публикувана на официалната интернет страница на лечебното заведение и че съгласно чл.98, ал.1 от Закона за лечебните заведения /ЗЛЗ/ когато медицинските услуги не се оказват по договор с НЗОК и не се предоставят по реда на чл.82 от Закона за здравето /ЗЗ/, лечебните заведения формират цена, какъвто е настоящия случай. Обосновава се и несъответствие на заповедта с целта на закона. Исква се оспорената заповед да бъде отменена и в полза на жалбоподателя да бъдат присъдени разноски.

В съдебно заседание жалбата се поддържа от процесуален представител. Представени са и писмени бележки, с които се оспорва компетентността на органа.

Ответникът – директорът на РЗОК [населено място] чрез процесуален представител с молби оспорва жалбата като неоснователна и недоказана. Застъпва се становище, че приемащият лекар в болницата осъществява или планува приема на ЗОЛ, на място в болничното заведение, а не от разстояние и то чрез събиране на такса за разглеждане на документи, при което не е налице физически преглед на място. Сочи се, че разпоредбата на чл.98, ал.1, от ЗЛЗ е неотнормирана. Обосновава се компетентност на органа. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение и се прави възражение за прекомерност на поисканите от жалбоподателя разноски.

Софийска градска прокуратура не участва в производството.

Съдът, като взе предвид събраните по делото доказателства, прие за установено следното: Въз основа на заповед № РД-25-1735/15.10.2025г., издадена от директора на РЗОК Б., на основание чл.20, ал.1, т.2 и чл.72, ал.2 от Закона за здравното осигуряване /ЗЗО/ и чл.13, ал.1 от Правилата за условията и реда за прилагане на чл.4, ал.1, ал.2 и ал.3 от ЗБНЗОК за 2025г., гл.20 и гл.21 от Националния рамков договор за медицински дейности за 2023-2025г. /НРД/ е извършена проверка на „Специализирани болници за рехабилитация - национален комплекс“ ЕАД С., филиал П., с местонахождение на лечебното заведение: [населено място], [улица], по изпълнение на индивидуален договор с № 020414/17.10.2023г. за оказване на БМП. Заповедта е съобщена на управителя на проверяваното лечебно заведение на 15.10.2025г. Във връзка с проверката с писмо са изискани конкретно посочени документи от Специализирани болници за рехабилитация - национален комплекс“ ЕАД С., филиал П..

Представени са цитираните в оспорената заповед ИЗ за ЗОЛ Д. Г. и Ц. С., декларации за информирано съгласие на двамата пациенти по отношение източника на заплащане за диагностика и лечението на неговото заболяване и фактури. В декларациите в т.3, б.“г“ е посочена такса предварителна обработка на документи преди хоспитализация с цел прецизиране наличие на противопоказания, по смисъла на т.5 от Преходните и заключителни разпоредби на Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ в размер на 35,00 лв.. Във фактурите за извършените плащания от Д. Г. и Ц. С. е посочена заплатена такса в размер на 35,00 лв. за предварителна обработка на документи преди хоспитализация с цел прецизиране на

противопоказания по т.5 от Преходните и заключителни разпоредби на Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ.

За извършената проверка е съставен Протокол №1760/30.10.2025г., с констатациите на който е запознат управителят на болничното заведение.

На 19.11.2025г. от проверяващите е изготвен доклад, адресиран до директора на РЗОК Б..

Въз основа на констатациите в Протокол №1760/30.10.2025г. е издадена оспорената заповед. В мотивите на заповедта е посочено следното:

т.1. Във връзка с проверена медицинска и финансова документация на ЗОЛ Д. К. Г., История на заболяването /ИЗ/ № 5034/3313, хоспитализирана в лечебното заведение за периода: 28.08.2025г. - 04.09.2025г. по КП № 263.1 „Ф. терапия и рехабилитация при болести на периферна нервна система“ е установено, че съгласно фактура №[ЕГН]/28.08.2025г.. издадена от лечебното заведение пациентката е заплатила по време на престоя си сума в размер на 117.60 лева, в която е включена и сума в размер на 35.00 лв.. начислена като: “Такса за предварителна обработка на документи преди хоспитализация с цел прецизиране на противопоказания, по т.5 от Преходните и заключителни разпоредби на Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ /Наредбата/”.

т.2. При проверка на медицинската и финансова документация на ЗОЛ Ц. Д. С., ИЗ № 5192/3394, хоспитализирана в ЛЗ за периода: 03.09.2025г.- 10.09.2025г. по КП № 265.1 "Ф. терапия и рехабилитация при болести на опорно- двигателен апарат" е установено, че съгласно фактура № [ЕГН]/03.09.2025г.. издадена от лечебното заведение. пациентът е заплатил по време на престоя си сума в размер на 397.60 лева, в която е включена и сума в размер на 35.00 лв., начислена като „Такса за предварителна обработка на документи преди хоспитализация с цел прецизиране на противопоказания“, по т.5 от Преходните и заключителни разпоредби на Наредбата.

И за двата случая, описани в т.1 и т.2 е посочено, че услугата „Такса за предварителна обработка на документи преди хоспитализация с цел прецизиране на противопоказания“ не попада в нито една от изброените в чл.24а и чл.2 от Наредбата за допълнителни и други услуги, за които пациентите при направен от тях писмен избор, дължат заплащане, а именно: „По време на своя престой в лечебно заведение, сключило договор е НЗОК за оказване на болнична помощ, здравноосигурените лица имат право срещу заплащане да получат следните допълнително поискани услуги, включващи: подобрени битови условия - самостоятелна стая в цената на която се включват всички допълнителни битови условия, с или без придружител по желание на пациента; допълнително обслужване, свързано с престоя на пациента в лечебното заведение извън осигурените здравни и общи грижи - самостоятелен сестрински пост, допълнителен помощен персонал, меню за хранене по избор, съобразено със съответния лечебно- диетичен режим: избор на лекар или екип от медицински специалисти. С изискването на сумата в размер на 35,00 лв. лечебното заведение е изискала плащане/доплащане от здравноосигурено лице, с което е нарушен чл.33, ал.4 във вр. с чл.30 от НРД. В тази връзка е направен извод за извършени две нарушения по т.1 и т.2 - по чл.55, ал.2. т.2. т.3 и т.7 от 330, чл.33, т.4 от НРД за МД за 2023-2025г., във връзка с чл.2, ал.4 от Наредбата. За всяко от нарушенията на “Специализирани болници за рехабилитация - национален комплекс“ ЕАД С. филиал П. е наложена санкция „финансова неустойка“ в размер на 250.00 лв., на основание чл.455. ал.3 от МРД за медицинските дейности 2023-2025г., общо в размер на 500,00 лв.

Заповедта е съобщена на жалбоподателя на 04.12.2025г. Жалбата е регистрирана в РЗОК Б. на 17.12.2025г..

Представени са индивидуален договор с № 020414/17.10.2023г. за оказване на БМП, сключен между НЗОК и “Специализирани болници за рехабилитация - национален комплекс“ ЕАД С.

филиал П. със срок на действие съответстващ на срока на действие на НРД и констативни протоколи за извършени проверки от ИА „Медицински надзор“ на “Специализирани болници за рехабилитация - национален комплекс“ ЕАД С. , “Специализирани болници за рехабилитация - национален комплекс“ ЕАД С. филиал С. М., В., “Специализирани болници за рехабилитация - национален комплекс“ ЕАД С. филиал М. проход. В констативните протоколи е посочено, че въведената такса за обработка на документи не касае изискване за плащане или доплащане от осигуреното лице за видовете медицинска помощ или достъп на пациенти по клинични пътеки, която да бъде заплатена от НЗОК, а съставлява административна такса за предварителна преценка за наличие на противопоказания за настаняване на пациента и административни дейности по обезпечаване на съответната резервация за планов прием и е направен извод, че нарушения не са констатирани.

Свидетелката М. И. М. - директор на „Специализирана болница за рехабилитация Национален комплекс“ ЕАД филиал П. твърди, че за пациентите по клинична пътека се осъществява планов прием до два месеца предварително и че с цел да се установят противопоказания за калолечение предварително се събира информация за моментното състояние на пациента и за съпътстващите заболявания, за наличието на ТЕЛК решение, както и за някакви инциденти и хоспитализации до три месеца от влизането им в лечебното заведение по клинична пътека, след което тази информация се анализира. Тъй като във всички филиали се използват различни рехабилитационни методи, апаратна физиотерапия, кинезитерапия, но и природни ресурси, като в П. спецификата е калолечение и луголечение информацията се прецизира предварително и така може пациентите да бъдат насочени към най-добрите природни средства, развити в другите филиали, ако не са показани за лечение в П., като по този начин първо се спестяват транспортни разходи на пациента и второ - не се усвоява талон №7 при преглед при съответния дежурен лекар, защото ако за лечението има противопоказания талонът повече не може да се използва.

ПРАВНА СТРАНА

Жалбата е процесуално допустима. Подадена е в законоустановения срок, от адресат на заповедта и срещу подлежащ на оспорване акт.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Оспорената заповед за налагане на санкции, е издадена от директора на РЗОК Б., който не разполага с компетентност да извършва контрол по изпълнение Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ. Издателят на заповедта не е оправомощен да възлага извършването на проверки и да налага санкции за неизпълнение на изискванията относно предоставянето на допълнителни услуги по чл.24а от Наредбата. Този извод следва от разпоредбите на чл.45, ал.1 и ал.2 от ЗЗО, които определят медицинската помощ, която подлежи на заплащане от НЗОК. Сред посочените дейности не се включват допълнителните услуги, предвидени в чл.24а, ал.1 от Наредбата. Същите не попадат и в обхвата на НРД МД 2023 - 2025г. Предоставяните по чл.24а, ал.1 и ал.2 от Наредбата допълнителни услуги подлежат на заплащане от пациентите, а не от бюджета на НЗОК. Тези услуги не са част от здравноосигурителната система на Република България и не я засягат. Разходите за допълнителни услуги не са предвидени като перо в бюджета на НЗОК за съответната година. От изложеното следва, че не може да бъде наложена санкция – „финансова неустойка“, тъй като допуснатите евентуални нарушения на тази разпоредба нямат за своя последица нанасяне на щети на бюджета на НЗОК, за чието изпълнение/неизпълнение следи РЗОК/НЗОК.

Аргументи в полза на направения извод следват и от чл.45, ал.5 от ЗЗО, съгласно който всички

промени в списъка по ал.4, които предвиждат увеличаване на разходите на НЗОК за лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели, не трябва да влизат в сила по-рано от изменението на закона за бюджета на НЗОК за съответната година или от влизането в сила на закона за бюджета на НЗОК за следващата бюджетна година.

Тъй като услугите по чл.24а от Наредбата не попадат в обхвата на НРД са уредени в нарочен отделен нормативен акт - Наредбата, изпълнението на която съгласно §3 от заключителните й разпоредби се възлага на министъра на здравеопазването.Следователно разпоредената проверка от директора на РЗОК Б. излиза от кръга на правомощията му.

С оспорената заповед са наложени две санкции „финансова неустойка“ в размер на 250,00 лв. на основание чл.455, ал.3 от НРД. Съгласно посочената разпоредба когато изпълнител на болнична медицинска помощ наруши условията и реда за оказване на медицинска помощ по чл.55, ал.2, т.2 от ЗЗО, определени в този НРД, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, налага санкция „финансова неустойка“ в размер от 200 до 500 лв. Според чл.55, ал.2, т.2 от ЗЗО НРД съдържат отделните видове медицинска помощ по чл.45. Следователно със заповедта са наложени санкции с правно основание, което не кореспондира на твърдяното нарушение по чл.24а от Наредбата, тъй като не се касае за някоя от предвидените медицински дейности по чл.45 от ЗЗО.

Съдът като взе предвид гореизложеното, прие, че поради липса на материална компетентност на органа да се произнесе по материя, която е извън обхвата на правомощията му, оспорената заповед е нищожна. В този смисъл е и съдебната практика – решения на ВАС по: адм.д. № 6482/2024 г., VI отд.; адм. д. № 2384/2026г., VI отд..

Предвид изхода на спора основателна е претенцията на жалбоподателя за присъждане на направените по делото разноски. Представени са доказателства за сумата 25,56 евро внесена за държавна такса и за сумата 432,00 евро за заплатен адвокатски хонорар.Размерът на адвокатския хонорар е оспорен от ответника като прекомерен. Съдът като взе предвид фактическата и правна сложност на делото намира, че следва да се присъди претендираната сума изцяло или общо 457,56 евро за държавна такса и адвокатски хонорар.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 от АПК, СЪДЪТ

Р Е Ш И:

ОБЯВЯВА за нищожна Заповед за налагане на санкции № РД-25-2041/26.11.2025г., издадена от директора на Районна здравноосигурителна каса - Б..

ОСЪЖДА Районна здравноосигурителна каса – Б. да заплати на „Специализирани болници за рехабилитация – Национален комплекс“ ЕАД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление в [населено място] сумата 457,56 евро, разноски по делото.

Решението може да се обжалва в 14-дневен срок пред Върховен административен съд, считано от съобщаването му.

СЪДИЯ: